

KS. ROMAN NIR

RĘKOPISY LITURGICZNE BIBLIOTEKI PP. BENEDYKTYNEK W STANIĄTKACH

Sredniowieczne Opactwo św. Wojciecha Panien Benedyktynek w Staniątkach od samego początku gromadziło księgi liturgiczne, konieczne do spełniania bogatej służby bożej. Księgi średniowieczne jak i najstarsze inkunabuły dzieliły los konwentu.

Za rządów ksieni Anny Modlińskiej (1508—1518) wybuchł w klasztorze groźny pożar, spaliły się wtedy najstarsze archiwalia, przede wszystkim metryki zakonne i księgi chórowe. Za ksieni Zofii Szreniawa (1591—1607) był drugi pożar. Za rządów K. Lubienieckiej (1634—1677) złupili klasztor Szwedzi, zabierając cenny księgozbiór. Wiele ucierpiał klasztor w czasie pierwszej wojny światowej w 1914 r. wskutek ośmiodniowego bombardowania przez wojska austriackie zginęło szereg książek. Po wojnie w l. 1954—1956 księgozbiór poniósł straty na skutek opuszczenia klasztoru przez Benedyktynki.

Mimo tylu nieszczęść ksienie wykazywały zawsze wielką troskę o zachowanie i konserwację księgozbioru. Księgozbiór narastał głównie przez zakup książek. Do biblioteki dostawały się również książki drogą zapisów księży, głównie kapelanów i spowiedników klasztornych jak również przez darowizny osób świeckich. Ze znaczniejszych zapisów warto wymienić książki ofiarowane w 1776 roku przez ks. Wawrzyńca Rąpalskiego, długoletniego bo aż przez 32 lata spowiednika Benedyktynek. Zachowany do dnia dzisiejszego rejestr wymienia 145 tytułów w tym 43 polonica. A wśród nich 2 egz. Biblii z XVI m., kazania Skargi oraz 2 egz. Herbarza Paprockiego.

Dwukrotnie w czerwcu i lipcu 1841 roku ofiarował swe książki Józef Szaniawski Radca Stanu Królestwa Polskiego. Były to przeważnie druki z pierwszej połowy XIX w., w j. niemieckim (20 tomów) i polskim (8 tomów).

Biblioteka posiadała osobne pomieszczenie. W r. 1762 ksieni Marianna Jordanówna przeznaczyła jedną celę klasztorną na bibliotekę. Na półkach skomasowała cały ówczesny księgozbiór. W r. 1805 sprawione zostały nowe regały a pomieszczenieomalowane. Powtórnie zaś w 1828 r. przeorysza P. Anna Wóycicka odnowiła całą bibliotekę. W ostatnich latach biblioteka otrzymała 3 nowe pomieszczenia na parterze wraz z żelaznymi i drewnianymi regałami. W jednym urządzono czytelnię, w drugim nowe druki, w trzecim zgromadzono stare druki i rękopisy.

Biblioteka była kilkakrotnie porządkowana i katalogowana. Do naszych czasów zachował się katalog z 1774 roku, ale prace nad porządkowaniem rozpoczęły się już od 1762 roku i zakończone zostały w 1774 r. Katalog zawiera około 1500 tytułów starych druków i cenniejszych rękopisów. Biblioteka liczyła o wiele więcej, gdyż w katalogu wyrwano szereg kart. Większość tych książek zachowało się. Pod koniec ubiegłego wieku Biblioteka była trzykrotnie katalogowana w 1886 r., 1900 i 1909, z tych lat pozostały również katalogi. Była uporządkowana według następujących działów: 1. Życie Pana Jezusa, 2. O naśladowaniu P. Jezusa, 3. O Najświętszym Sakramencie, 4. O Najświętrzym Sercu P. Jezusa, 5. O męce Pana Jezusa, 6. Inne książki o Panu Bogu, 7. Książki na miesiąc maj, 8. O Najświętszej Pannie Maryi, 9. Rozmyślenia, 10. Rekolekcje, 11. O śmierci, 12. O wieczności, 13. Książki duchowne do czytania wiek XVII, 14. wiek XVIII, 15. wiek XIX, 16. wiek XX, 17. Książki duchowne niemieckie, 18. Książki duchowne francuskie, 19. O Świętym Józefie, 20. Żywoty różnych świętych razem, 21. Żywoty świętych mężów, 22. Żywoty świętych niewiast, 23. Teologia, Pismo św., 24. Ewangelie, 25. Psalterze, 26. Ceremoniarze, 27. Martyrologium, 28. Katechezy, 29. Książki teologiczne do czytania, 30. O zakonie benedyktyńskim, 31. O innych zakonach, 32. Literatura religijna, 33. O ziemi świętej, 34. O unitach, 35. Miasto Kraków, 36. Herbarze, 37. O żydach, 38. Kazania, 39. Literatura świecka, 40. Czasopisma. Biblioteka w 1900 r. liczyła około 10 tys. tomów.

W okresie międzywojennym rozpoczęły się prace nad nowym katalogowaniem, przerwane w czasie okupacji. Właściwe prace nad porządkowaniem rozpoczęły się w ostanich latach, po przeniesieniu zbiorów do nowych pomieszczeń. Opracowano katalog starych druków, oficyn wielkopolskich dla Biblioteki Kórnickiej. Ks. Wendelin Świerczek opracował katalog kancjonałów staniąteckich. Zaawansowane są prace nad katalogiem rękopisów i poloniców XVI-wiecznych przez ks. Romana Nira.

Obecnie biblioteka liczy około 15 tys. tomów, w tym 5 tys. starych druków, 500 rękopisów, 100 tytułów czasopism.

Dział rękopisów obejmuje antyfonarze, brewiarze, graduwały, kancjonały, modlitewniki, mszały, medytacje, rozważania. Rękopisy te pisane są na papierze w j. polskim i łacińskim, posiadają iluminacje i inicjały różnokolorowe. Na uwagę zasługują miniatury wykonane w złocie. Bogate są również oprawy tych rękopisów. Deski dębowe obleczone w skórę cielęcą, a kilka w pergamin z średniowiecznymi tekstami muzycznymi. Na przednich i tylnych okładkach ornamentacja linearna i roślinna. Dla upamiętnienia właścicieli, spotykamy wyciśnięte złotymi literami nazwiska i imiona.

Z rękopisów najcenniejszym zbiorem są kancjonały powstałe na przestrzeni trzech wieków między 1586 a 1837 rokiem. Najstarszy z kancjonałów pochodzi z r. 1586, trzy dalsze z w. XVII, pozostałe z XVIII i XIX w. Te pierwsze cztery kancjonały są prawdopodobnie pozostałością po większym zbiorze, który uległ zniszczeniu. W sumie kancjonały zawierają 490 pieśni, łącznie z *pastorałkami*, *kołysankami*, *powinszowaniami* kołędowymi. W tym zbiorze 369 jest napisane w j. polskim a 121 w j. łacińskim. Pieśni z nutami jest 293 (pol. 183, łac. 110) a śpiewów bez nut 190 (pol. 186, łac. 4).

Oprócz pieśni zawierają kancjonały inne śpiewy liturgiczne: gregoriańskich 36, wielogłosowych 90. W dwu kancjonałach znajduje się 10 pieśni świeckich, a w jednym 2 utwory wierszowane. Z pieśni największy zbiór stanowią kołędy polskie.

Rękopisy liturgiczne Biblioteki PP. Benedyktynów w Staniątkach zostały opracowane według: *Wytyczne opracowania rękopisów w bibliotekach polskich*, Wrocław 1955. Niektóre rękopisy zostały zmikrofilmowane przez Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy KUL, by ułatwić badaczom zostały podane sygnatury mikrofilmów. Opublikowany katalog rękopisów liturgicznych niewątpliwie wzbogaci naszą informację o tych cennych zbiorach a zarazem będzie bodźcem do gruntownych badań nad historią liturgii w Polsce.

1. Łac. 1535. Porg. 60×40. Cz. I. K. 1—116. Cz. II. K. 1—69. Opr. sk.

Księga zwana Wielkanocna.

Księga Wielkanocna napisana na Tyńcu przez Księżę Benedyktynów za przełożenia Najprzewielebniejszej Panny Ksieni Doroty Strzeniawskiej Roku 1535. Rejestr śpiewu choralnego. W Wielką Sobotę. Na Nieszpór — Allelu-

ja. Antyf. Vespere autem. Jutrznia Wielkanocna. — Invitatorium — Surrexit Dominus. Antyf. Ego sum. Wiersz. 1. Et introentes. 2. Et valde. 3. Et valde. 4. Etenim Pascha. Drugi Nokturn. Antyfony — Terra tremuit. Wiersz. 1. Repleti. 2. Sapientia. 3. Dignus. 4. Sicut. Trzeci Nokturn. Antyf. — Nolite. Cum ergo. Recedentibus. Una. Mortuus. Na Godziny. Na Prymę — Angelus. Tercję — Et ecce. Sextę — Erat autem. Nonę

— Respondens. Na Magnificat — Et respicientes. Magnificat w poniedziałek — Qui sunt, we wtorek — Videte, środek — Dixit, czwartek — Tulerunt, piątek — Dola est, sobotę — Cum esset. Antyf. na nieszpór — Alleluja. Niedziela Przewodnia. Na Godziny Antyf. — Alleluja. Na Nonę — Alleluja. Antyf. na 2 Magnif. — Post dies. Jutrznia św. Wojciecha. Cała Jutrznia wyjęta osobno. Jeżeli św. Wojciech wypadnie w niedzielę to 12-ty wiersz Repleti jest na miejscu po Jutrzni. Antyfony na godziny i na magnif. są w tej księdze — przy Asperges. Niedziela II po Wielkanocy. Antyf. na magnif. — Ego sum Pastor ovium. Na 2 magnif. — Ego sum Pastor bonus. Wniebowstąpienie Pańskie. Antyf. na magnif. — Peter manifestavi, na prymę — Viri Galilei, tercję — Cumque, sexte — Elevatis, nonę — Videntibus, 2 magnif. — O Rex gloriae. Dominica infra octava Ascensione. Antyf. na 1 magnif. — Cum venerit, 2 magnif. — Haec locutus, na godziny — Viri Galilei. Na wizję Zesłania Ducha Świętego. Antyf. — Viri Galilaei. Zielone Świątki. na nieszpór — Cum completerentur, magnif. — Non vos relinquo. Jutrznia 1 noct. Invitatorium. Antyf. Factus est repente. Wiersz 1. Dum ergo. 2. Loquebantur. 3. Vos amici mei. 4. Advenit. Nocturn 2-gi. Antyf. Confirmata hoc Deus. Wiersz 1. Invenit. 2. Dum ergo. 3. Sicut. 4. Omnium. Antyf. na godziny. Magnificat — Hodie completi sunt. Si quis diligit. Pacem relinquo. Ego sum panis. Spiritus quia. Paraclitus autem. Święta Trójca. Na nonę: Ex quo. Antyf. na nieszpór — Gloria tibi, magnif. Gratias tibi, Te Deum Patrem. Antyf. Dominiczna w dzień św. Trójcy, na magnif. Loquere. Boże Ciało. Antyf. na nieszpór. 1. Sacerdos. 2. Miserator. 3. Calicem. 4. Sicut novellae. 5. Qui pacem. Hymn przy Asperges. Na magnif. — O quam suavis es. O sacrum. Jutrznia Nocturn 1. Invitatorium. Christus Regem. Antyf. Fructum. 1. Pascha nos-

trum. 2. Non Moises. 3. Si quis. 4. Locutus. Nocturn 2. 1. Dixerunt. 2. Memoria. 3. Ego sum panis. 4. Parasti in. Nocturn 3. Antyf. Caro mea. Wiersz 1. Non est alia. 2. Cibavit. 3. Calix. 4. Corpus. Na prymę. Sapientia, tercję — Angelorum, sextę — Pinquis est, nonę — Vincenti. Niedziela wśród oktawy Bożego Ciała. Magnif. Puer Samuel, Exi cito. Sobota przed pierwszą Dom. Septem. Antyf. Cum audisset Job.

Pismo kilku rąk staranne.

Notacja muzyczna na 5-linii.

Inicjały wykonane czerwonym, niebieskim, zielonym, żółtym atramentem. Szczególnie cenne miniatury na k. 43, 61, 79, 98. Na k. 43 miniatura przedstawia kościół w Staniątkach z herbem fundatorów „Grzf”.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte ciemną skórą z ornamentami, okucia mosiężne, 2 klamry, grzbiet nieco zniszczony, waży rkps. 18 kg.

Proweniencja: 1) Cz. I str. 117: Tu jest koniec ksiąg sprawionych przez Pannę Dorotę Strzeniawską Xienią klasztoru tego, która umarła R.P. 1536 dnia 21 maja. Była ksienią lat 18.

2) Cz. II. K. 16. Opisano tu y na innych miejscach że te księgi staraniem y kosztem Panny Doroty Strzeniawski Ksieni sprawione przez Tomasza organistę Tynieckiego były napisane. Że zaś po zepsuciu oney Panna Marianna Józefa Jordanówna Xieni 31 nowo oprawić je kazała patrzay o tym wyżey. Ta księga nazwana Wielkanocna kończy się przez jak widzisz wyżey 118. Daley znowu zaczyna się FERIA od nony I napisana R.P. 1652 Dnia 7 miesiąca lipca. Rok ten okazuje się Xienią Staniątecką 24 Panną Zofią Chronowską. Jej powody mayą dzieje klasztorne. Metryka pisze, że była cnot pełna osobliwie pokory i cierpliwości umarła R.P. 1660 dnia 2 czerwca.

3) K. 16. Tu się to napisało R.P. 1800 dnia 15 października w dzień św. Jadwigi Xiężny a teraz Patronki Polski...

y za teraźniejszą Xienią Apolonią Marianną Szmidowiczównę.

4) K. 69. Księga ta odnowiona została w 1800 roku.

5) Dawna sygn. bibl. 4.

2. Łac. 1536. Perg. 57×39. Cz. I. str. 1—300. Cz. II. str. 331—409. Opr. sk.

Antyfonarz.

Księga zwana Postna

Księga Postna napisana na Tyńcu przez Księży Benedyktynów za przełożenia Panny Ksieni Doroty Srzeńskiej. R.P. 1536.

Rejestr chorału w księdze zwanej Postnej. Pierwsza niedziela Quadragesima. Hymn na nieszpór — Audi benigne. Magnif. — Tunc invocabis, prima — Jesus autem, tertia — Tunc assumpsit, sexta — Non in solo, nona — Dominium, magnif. — Ecce nunc. Druga niedziela. Magnificat — Visionem, prima — Domine, tertia — Domine, sexta — Faciamus, nona — Visionem. Kiedy w poście trzymamy się ferii, to antyfona na primie bywa zawsze Vivo ego aż do Niedzieli Passyowej, gdyby w który dzień po I Niedzieli Postu nieszpór był śpiewany zatem umieszczają się tu Antyfony na magnificat. Feria 3 — Scriptum, 4 — Sicut fuit, 5 — O mulier, 6 — Qui me. Antyfony na magn. po niedzieli 2-iej, feria 2 — qui me misit, 3 — omnes enim, 4 — tradetur enim, 5 — dives ille, 6 — quereutes ille. Trzecia Niedziela. Prima — Et cum eiecisset, tertia — Si in digito, sexta — Qui non colligit, nona — Cum immundus, magnif. — Extollens. Antyfony na magnif. po 3 niedzieli, feria 2 — Jesus autem, 3 — Ubi duo, 4 — Non lotis, 5 — Omnes qui, 6 — Domine ut, sabbatho — Nemo te. Czwarta niedziela, prima — Accepit ergo, tertia — De quinque, sexta — Satiavit, nona — Illi ergo, magnif. — Subiit ergo. Antyfony na magnif. po niedzieli 4-tej, feria 2 — Solvite, 3 — Nemo in, 4 — Ille homo,

5 — Propheta, 6 — Domine si hic, sabbatho — Ego sum qui. Niedziela Passionis, prima — Ego demonium, tertia — Ego gloriam, sexta — Amen, amen, nona — Tulerunt, magnif. — Abraham. Antyf. na magn. po Niedz. Pass. Feria 2 — Si quis sitit, 3 — Vos ascendite, 4 — Multa bona, 5 — Desiderio, 6 — Principes, sabbatho — Pater iuste. Niedziela Kwietnia, prima — Pueri, tertia — Pueri, sexta — Tibi revelavi, nona — Invocabo, magnif. — Scriptum est. Trzy ferye Wielkiego Tygodnia są na tej księdze. Feria 2 na primę antyf. Faciem. Feria 3. Vide Domine. Feria 4. Libera me. Te Antyfony są także na księdze dominicznej. Także, te trzy Ferye Wielkiego Tygodnia mają wszystkie swoje antyfony na godziny choralne i na nieszpory na starej księdze na str. 15, 16, 17. Ciemne Jutrzenie. Sroda, nokturn 1, antyfony — Zelus domus, Avertantur, Deus meus. Wiersze, Vigilate, Ecce aporinquavit, Vere lanqvores. Nokturn 2, Liberavit, Cogitaverunt, Exurge Domine. Wiersze — Bonum ille, Melius illi, Qui intingit. Nokturn 3, Dixi iniqui, Terra tremuit, In die tribulationis. Wiersze, Omnes inimici, Quid dormitis, Collegerunt. Laudes, antyfony: Justificeris, Dominus, Contritum est, Exhortatum, Oblatus est, Traditor autem. Czwartek, nokturn 1, antyfony — Astiterunt, Diviserunt, Insurrexerunt. Wiersze, Inter iniquos, Petre scisse, Sepivi te. Nokturn 2, antyfony — Vim faciebat, Confundantur, Alieni. Wiersze, Cumque, Exclamans, Insurrexerunt. Nokturn 3, Ab insurgentibus, Longe fecisti, Captabunt. Wiersze, Alieni insurrexerunt, Adduxerunt, O vos omnes. Laudes, antyfony — Proprio Filio, Anxiatu est, Ait latro, Cum conturbata, Memento mei. Piątek, nokturn 1, antyfony — In pace, Habitavit, Caro mea, Wiersze — Tradidit, Deduc, Accingite. Nokturn 2, Elevamini, Credo videre, Domine abstraxisti. Wiersze — Destruxit, Attendite, Tanquam. Nokturn 3, antyfony — Deus adju-

vat, In pace, Factus sum. Wiersze, Quare fremuerunt, Posuerunt me, Accedentes. Laudes, antyfony — O mors, Plangent, Attendite, A porta, O vos omnes.

Pismo 2 rąk, staranne. Inicjały kolorowe, czerwone, niebieskie, zielone.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę, grzbiet bardzo zniszczony, 2 klamry mosiężne do zapinania, tłoczenia ślepe. Oprawa z 1800 roku. Rkps. waży 12 kg.

Proweniencja: 1) Na str. 1. Można wnosić że ta Xięga iest staraniem y tem teyże samey Panny Xieni Doroty Szreniaw. Umarła Roku Pańskiego 1536 dnia 21 maja. Od początku 12 ksieni.

2) Na str. 2. Że zaś ta Xięga od Panny Szreniawskiej sprawiona miała niemało trudności w znoszeniu o niey kładzeniu lub zdeymowaniu na pulpit. Teraz rządząca Najp. Panna Apolonia Wizanna Szmidowic kazała dołączyć i ta część druga nazywać się będzie postna. Introligator od oprawy iey wziął także złotych R.P. 1800.

3) Na str. 3. 331. Część II Księgi oprawiona w 1800 r. i nazwana Postna A.M. D.G.H.B.M.V.

4) Stara sygn. bibl. 2.

3. Łac. 1536. Perg. 58×38. s. 330. Opr. sk.

Księga Adwentowa napisana na Tyńcu przez Księży Benedyktynów za przełożenia Panny Ksieni Doroty Szreniawskiej R.P. 1536.

Rejestr tej księgi. Księga ta nazwana Adwentowa. Na magnif. Ecce nomen Domini. Invitatorium, Regem venturum Dominum. Responsorye 1. Quique ter rigene. 2. Qui Regis Israel. 3. Tollite. Wiersze na nocturn 1. Potestas eius, Dabit dominus, Paries quidem. Nocturn 2, 1. Quomodo Fiet istud, 2. 2. Sobrie et juste, 3. Qui regis Israel, 4. Orietur in diebus. Nokturn 3, antyfona na kantyki — Gabriel Angelus. 1. Super so-

lium. 2. Annuntiate. 3. In diebus illi, 4. Deus a Gloria Patris. Na Leudeś i na 4. Deus a Gloria Patris. Na Laudes i na primę, 2. Iucundare — tercję, 3. Ecce Dominus, 4. Omnes sitientes, 5. Ecce veniet proph. — na nonę. Na magnif. Ne timeas Maria. Na magnif. de Feria na cały tydzień — antyf. Leva Jerusalem, Querite Dominum, Veniet fortior, Expectabo Dominum Ex Egipto vocari. Sabbato — Veni Domine.

Pismo 1 ręki, staranne.

Notacja muzyczna na 5 linii. Przepiękne iluminacje złożone, różnobarwne. Miniatury na str. 1 i 188.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w ciemną skórę, okucia mosiężne, 2 klamry mosiężne.

Liczne glosy polskie i łacińskie.

Proweniencja: 1) Na str. 1. Sprawiedliwie myśleć można, że ta Xięga jest pierwsza z owych: o których katalog Xien Staniąteckich wspomina, że były staraniem, y kosztem Panny Doroty Szreniawskiej Xieni sprawione, y dotąd były używane w Chorze. Patrząy o tym w Księdze nazwanej Wielkanocna na ostatniej karcie. Taż Xieni pełna Świątobliwości zasnęła w Panu R.P. 1536 dnia 21 maja. Sprawowała urząd przełożoński lat osiemnaście.

Ta księga miała w sobie nieco ciężaru, więc teraz rządząca Nayprzewielebniejsza w Bogu Panna Ksieni Apolonia Wizanna Szmidowiczowna mająca wgląd na słabość sił młodzieży terazniejszej y coraz późniejszej. Rozdzielić na dwie kazała. A to było Roku Pańskiego 1800. Za przeorstwa Panny Franciszki Lochmanówny. Cantorstwa P. Zofii Madeyski. A ta co pisze Anna... R.P. 1800 dnia 18 września.

Ta część zaczęta od niedzieli pierwszej Adwentu. Kończy się między oktawą SS. Trzech Króli obacz. 330. a czego tu nie masz szukay gdzie indziej. Osobliwie w Xiędze, którą mówią Ecce Sacerdos.

2) Dawna sygn. bibl. 1.

4. Łac. pol. 1586. Papier. 21,5×14. K. 102. Opr. sk.

(*Kancjonał z nutami z r. 1586 Zofii Stradomskiej*¹)

Cancional pyosnek rozmaitych a nabożnych napisany roku pańskiego 1586.

Regestr pyosnek: Czasu Adwentowego, Czasu Narodzenia Bożego, W dzień nowego lata, W dzień trzech Krolow, W dzień Gromnic, Czasu Zmartwychwstania Pańskiego, Czasu Wniebowstąpienia pańskiego, Czasu poświęcenia kościoła, Piosnki o pannye Mariey, O Świętey Annie.

Pismo 1 ręki staranne. Ozdobne inicjały i ornamentacje wykonane czarnym, czerwonym i niebieskim atramentem.

Nuty czarne notowane na czerwonej pięciolinii, czasem na czterech, a raz na 6 liniach.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte skórą brązową. Na zewnętrznych stronach okładek widoczna jest bogata ornamentacja ze śladami złocień. Brzegiem bieżą wytlócone ozdobne paski z liśćmi akantu. Na przedniej okładce wyciśnięto napis: CANCIONAL PANNIENSKI, pod nim medalion z wizerunkiem Matki Boskiej z Dzieciątkiem, opierającej stopy o sierp księżycy. Na tylnej okładce wytlócone nazwisko Zofia Stradomska 1586 i herb „Prus”. Herb jest otoczony mało czytelnymi słowami: ALCIORA · TE NE SCRUTATUS · FUERIS · SED · QUE · PRECEPT · TIBI · DOMINUS · COGITA · ECCLES · 3.

Proweniencja: K.57 Regina Wolska. K.70 S.N. Dawna sygn. biblioteczna Ms. 65 A. ABMK mkf. 347.

5. Łac. pol. 1586. Papier 20×15. K. 145. Opr. sk.

*Kancjonał z nutami P. Teodory Taranowskiej*² z r. 1586.

Pismo 1 ręki bardzo staranne. Inicjały wykonane czerwonym i czarnym atramentem. Notacja muzyczna na 5 linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte skórą brunatną. Na przedniej okładce ornamentacja 4 liście akantu. W środku medalion z IHS. Na tylnej okładce herb Kościesza i napis: FRUSTRA · VIVIT · QUI · NEMINI · PRODEST. Medalion otoczony jest literami IFCS. Proweniencja: 1) Na str. 1. Ta książka jest pisana w 1586 r.

2) Na str. 9. Theodora Taranowska zakonnicza świętego Oica Benedycta.

3) Na k. 10. „taranosia sosia”.

4) Na k. 16 Jagnieska Zusanna Salomea Niewiarowska Zakonnica Świętego Oica Benedicta.

5) Dawna sygn. bibl. Ms. 63 B. ABMK mkf. 337.

6. Łac. pol. 1631. Papier. 56×38. K. 308 w tym 4 niezapis. Opr. sk.

Graduał klasztoru Staniąteckiego Pannien Zakonnych Reguły Benedykta napisany z rozkazania Przewielebney Ś. Pamięci Panny Anny Ceciliey Trzcinińskiej także Przewielebney Panny Katarzyny Agnieszki Świechowskiej przełożoney Świętobliwey tego Konwentu za staraniem pilnym panny Helźbiety Siemichowskiej na ten czas priorisse przez iednego z Zgromadzenia tegosz napisani A.D. 1631, 24 martii.

Księga pisana dla wewnętrznego użytku przy czym cechuje ją wielkie poczucie humoru. Uwagi pisze wykaliografowanymi literami jak tekst pod

¹ Z. Stradomska wstąpiła do klasztoru w 8 roku życia przebywała w Staniątkach w l. 1577—1636. W Bibliotece Seminarium Duchownego w Sandomierzu sygn. L. 1609 znajduje się papierowy sekwencjarz, na oprawie którego wytlócone „Sequentiae 1587 Zofia Stradomska”.

² Z. (Teodora) Taranowska wstąpiła w 9 roku życia do klasztoru. Przez 22 lata była przeoryszą i zakrystianką. Zmarła w 1685 r.

nutami względnie Ordo raz po raz pisane w j. polskim i łacińskim. Liczne glosy: K. 282. In Festo S. Scholastice Vir. Matuchniczki Naszey ale Naywięcey moiey.

K. 289. In festo sanctissimi Patris nostri Benedicti Abbatis Introitus Gaudemus wszystko Solemniter przez cały dzień iako na wielkanoc chce by w kuchni beło iako w Wielki Piątek, na to niedbać bo on sam bedzie wiedział iako y skąd zgotuje posilenie miłującym a pracowitym coreczkom swoim.

K. 291. Na Świętho Woyciecha ś. Arcybiskupa Gneznen. Patrona Korony Krolestwa Polskiego ale nayosobliwiey mieysca tego klasztoru Staniąteckiego, które jest temu z Przenaś. Panną Mariją zupełnie oddane iako wielkiej a zacney wysoce ozdobie Zakonu Benedictińskiego.

K. 306. Święty Odon Opat ustępuje S. Helsbiecie dnia świętego. Tym mu się nie przysłużymy bo iako on nie Męczennik y ona też nie męczennica będąc tedy Opatem y patronem Zakonu naszego Benedictin: niepowinięby ustępować białoygłowie, mnie to bardzo niemiło co piszę, a tak wtory dzień będzie officium Divinium o nim, to wtedy zgotować Mszę o Opatach: Os iusti.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały wykonane czerwonym, niebieskim, złotym atramentem. Miniatury na str. 3, 29, 233, 269, 277, 291, 293, 344, 392.

Oprawa: deska dębowa obciągnięta w białą zółkłą skórę, ornamentacja linearna, okucia mosiężne, 2 klamry.

Proweniencja: 1) Na str. 6. Najprzew. P. Ksieni Anna Trzcńska w 13 roku przyjechała do klasztoru. W 19 roku habit wzięła za czasów panny Ksieni Szraniawskiej proesją uczyniła wespół z drugimi siostrami w rękach J.E.Ks. Kardynała Jerzego Radziwiłła konsekrowana na ksienię dnia 9 maja 1619. Była ksienią lat 30. Umarła dnia 4.V. 1649 r.

2) Dawna sygn. biblioteczna 5.

7. Łac. pol. 1637. Papier. 19,5×15. K. 128. Opr. kartonowa.

Kancjonał z nutami P. Elżbiety Latosińskiej³ z r. 1637. „Cantionale Venerabilis Virginis Helisabethe Char. Latosińska Sanctimonialis Ecclesiae in Monialium Conventu Staniątecensi professa cum licentia. Suae Venerabilis Abbatissae et cum scitu suorum superiorum usum huius (libri) habentis, Laudes deo et Beatissimae Virgini Mariae (in choro) decantatis Sanctorumque omnium patrocino sese dicantis. Anno Dni 1637 in mense Augusto die 2-da... cum prole pia benedicat Virgo Maria”.

Pismo kilku rąk: 1 k. 4—99 niewyrobyone, 2. k. 100—109 pismo Suchodolskiego, 3. k. 110—128 staranne, ozdobne. Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: kartonowa, grzbiet skórzany.

Proweniencja: 1) K. 3 Ta książka jest z roku 1637.

2) Na k. 99 „Ta pieśń jest ofiarowana Zgromadzeniu Świętemu Zakonnikom Benedykta S. w klasztorze staniąteckim złożona ku większej chwale Bożej y ku niewysławioney czci Panny Przenaświetszey, w której się zamykają wszystkie tajemnice Różańca Ss. pisana własną ręką X. Jana Suchodolskiego, proboszcza Wiśnickiego, Oyca duchownego... w pomienionym s. Zgromadzeniu, ale też osobliwie Panny Helżbiety Charitatis Latosinskiej, gwoli który to się napisało R.P. 1637 dnia 29 lipca”.

3) Dawna sygn. bibl. Ms. 66 C. ABMK mkf. 338.

8. Łac. pol. 1640. Papier. 20×27. S. 90. Opr. sk.

Lekcje i Ewangelie na niedziele całego Roku

Ta księga pisana była za P. Katarzyny Agnieszki Świechowskiej. Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały wykonane zielonym, czerwonym, niebieskim i złotym

³ Elżbieta Charitas Latosińska zmarła 11 marca 1655 r.

atramentem. Notacja muzyczna na 4 linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę, 2 klamry mosiężne.

9. Łac. pol. 1649. Papier. 58×34. S. 24+124. Opr. sk.

Antiphonarz Kościoła Klasztoru Staniąteckiego według brewiarza Zgromadzenia Reguły Najświętszego Patriarchy Ojca Benedykta naszego z góry Cassinum Pannom Zakonnym w Staniątkach w Roku P. 1649 die 29 septembris.

Pismo 1 ręki staranne. Inicjały wykonane czerwonym, zielonym atramentem. Notacja muzyczna na 4 linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę, ornamentacja linearna, 2 klamry. Na przedniej okładce scena ukrzyżowania.

Proweniencja: 1) Na str. 1. „To pismo okazuje, że to były początki przełożęstwa Panny Katarzyny Agnieszki Świechowskiej, która umarła w 1651, d. 30 listopada.

2) Sygn. bibl. 6.

10. Łac. pol. XVII w. Papier. 22×18. S. 177. Opr. sk.

Antiphonarium

Inc.: Regnum tuum Domine regnum omnium seculorum. Expl. Libera Domine et pone me iuxta te, et cuius manus pugnet contra me. Registr antyfon, które się tu znajdują.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały kolorowe.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę brązową, ślady 2 klamer.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 36.

11. Łac. XVII w. Papier. 19×16. S. 288. Opr. sk.

Antyfonarz

Inc.: Miserere, miserere populo tuo, quem redemisti Christe Sanguine tuo ne in eternum irascaris nobis. Expl. Nunc dimitis servum tuum Domine.

Pismo 1 ręki, staranne. Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę, nieco zniszczona.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 38.

12. Łac. XVII w. Papier. 20×16. S. 363. Opr. sk.

Antiphonarium

Proprium de tempore. De mandato fratrum. Sabbato Sancto. Apertio sepulchri et processio.

Inc. Asperges me Domine hysoppo et mundabor... Expl. Te in orbem universum et praedicare dicentes.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały wykonane czerwonym, zielonym atramentem, ornamentacja roślinna.

Miniatury na str. 7, 18, 29, 45, 50, 95, 113, 131, 193, 200, 208, 212, 220, 264, 282, 284, 289, 299, 305, 317, 355.

Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę.

13. Łac. XVII w. Papier. 22×18. S. 193. Opr. sk.

Antiphonarium

Inc.: Tota pulchra es Maria et macula Originalis non est in te.

Expl. Dedisti Domine, habitaculum martiri tuo Clementi in mari, in modum templi... Registr dla przedszego znalezienia antyfon na różne święta.

Pismo 1 ręki staranne. Inicjały czerwone.

Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę, 2 klamry mosiężne do zapinania. Na przedniej okładce wyciśnięte litery I.H.S. BIZOSB, na tylnej MARIA.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 30.

14. Łac. XVII w. Papier. 40×28. S. 425. Opr. kartonowa.

Breviarium Monasticum

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały wykonane czerwonym, zielonym i żółtym atramentem. Ornamentacja roślinna.

Oprawa kartonowa, czarna, grzbiet skórzany.

Proweniencja: Ta książka należy do biblioteki Klasztoru Staniąteckiego.

15. Łac. XVII w. Papier. 23×16. S. 310.

Psalterium

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały kolorowe.

Oprawa zniszczona.

16. Łac. XVII w. Papier. 20×16. S. 14+202. Opr. sk.

Cantionale

Inc.: Salve crux pretiosa suscipe discipulum eius, qui pependit in te magister meus Christus. Expl. Omnem sollicitudinem vestram... Registr dla pędszego znalezienia.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały różnokolorowe.

Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę brązową bez ozdób. Na grzbiecie wytłoczony złotymi literami napis CANCYONALE.

Proweniencja: dawna sygn. bibl. 32, 32 a.

17. Łac. XVII w. Papier 22×18. S. 68. Opr. karton.

Graduał

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały kolorowe.

Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa kartonowa.

18. Łac. XVII w. Papier. 29×21. S. 144. Opr. sk.

Lamentationes Jeremiae Prophetae

Tropy które po ciemnych jutrzniach śpiewają po skończeniu antyfony po Benedictus. Hymna na Wielki Czwartek, która śpiewać na chorze panny maia, kapłań zaczyna po Mszy Wielki przynosząc Najświętszy Sakrament.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały czerwone. Na początku każdej lamentacji

naklejona rycina przedstawiająca Mękę Pańską.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w czarną skórę, tłoczenia ślepe, ślady 2 klamer.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 34.

19. Łac. XVII w. Papier. 23×17. S. 200. Opr. perg.

Kancjonał Świętych Pańskich przez cały rok antyfony w sobie zawierający. Registr dla pędszego znalezienia antyfony y jutrzni na różne święta.

Inc.: Salve crux preciosa suscipe discipulum eius, qui pependit, in te magister meus Christus. Expl. Hierusalem, Hierusalem Convertere ad Dominum Deum tuum.

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii. Brak str. 175—176.

Oprawa: w pergamin biały, grzbiet w płótno, ślady po 2 klamrach.

20. Łac. ok. r. 1700. Papier. 26,5×19. K. 96. Opr. karton.

Kancjonał

Index eorumque in hoc volumine continentur Propter faciliorem adinventionem conscriptus. De adventu Domini. De nativitate Domini Nostri Jesu. De resurrectione Domini. De corpore Christi. De B.M.V. extra adventum. Cantiones variae.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały ozdobne, czerwono-czarne, niektóre imiona i Alleluja w całości czerwone. Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: kartonowa zielono-niebieska, grzbiet skórzany. Na przedniej okładce ślady dwóch medalionów: IHS a drugi z postacią w promieniach.

Proweniencja: 1) Własność Konwentu Panien Benedyktynek w Staniątkach pod Krakowem.

2) Dawna sygn. bibl. Ms. 64 D. ABMK mkf. 339.

21. Łac. pol. 1705. Papier. 19,5×16. K. 116. Opr. Karton.

Cantionale variarum cantilenarum devotarum precipue ad-usum inservientium sacratissimo Ordinis Staniątecensi Stanctissimi Partis Benedicti Religiosissimae Virgini Joanne Rossznowska eiusdem Institutu et Ordinis, necnon benefactrici: a me indignissimo servo et pro tunc actu organario Casimiro Boczkowski⁴, dedicatum descriptumque summae reverentiae et submissionis ergo. Anno Domini 1705. Die vero sexta Augusti.

Pismo staranne organisty Kazimierza Boczkowskiego z lat 1700—1707. Później dopisane inną ręką dwa śpiewy gregoriańskie i kilka pieśni.

Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: tektura powleczone zielonym papierem, grzbiet skórzany gładki. Brak 10 kart, k. 39—46, 48, 49.

Proweniencja: k. 36. Auth. CCOBS, k. 62 Auth. CCMBOSMS, k. 74 KBM, k. 90 ACCMBOS, k. 95 KKBOS, k. 115 Auth. Casimiro Boczkowski, k. 116 ad notas produxit Casimirus M. Bocz. K. 111 Ab 1700 ad 1707, k. 62, 1705, k. 54, 1707.

Dawna sygn. bibl. Ms. 67 E. ABMK mkf. 344.

22. Łac. pol. 1707. Papier. 19×16. K. 140. Opr. karton.

Cantionale variarum cantilenarum devotarum praecipue ad usum inservientium Sacratissimo Ordini Staniątecensi Sacratissimi Patris Patriarche Benedici

Religiosae Virgini Justinae Scholasticae Srebnicka⁵, eiusdem Institutu et Ordinis necnon benefactrici: a me indignissimo servo et pro tunc actu organario Casimiro Boczkowski dedicatum descriptumque, summae reverentiae et submissionis ergo. Anno Domini 1707, diebus mensis Octobris.

Kancjonał zawiera liczne kolędy w j. polskim m.in. W żłobie leży. Pismo kilku rąk, staranne, większość napisał K. Boczkowski. Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: tekturowa oprawiona w ciemno niebieski papier, grzbiet z gładkiej skóry.

Proweniencja: Na str. 2 „Jesus, Maria, Joseph. Ad maiorem gloriam Domini Nostri Jesu Christi et Matris Dei Cantemus Domino. Psallite ei Justyna Srebnicka, zakonnica świętego Ojca Benedykta”. K. 9. J.S.ZSOB. K. 47 Justyna Srebnicka ZSOB 1707. K. 95 ACCOMBOA SOSBCS (Authore Casimiro C. Michaele M. Boczkowski organario actuali Sacri Ordinis Sancti Benedicti Conventus Staniątecensis).

Dawna sygn. bibl. M. 61 F. ABMK mkf. 345.

23. Łac. pol. 1711. Papier 20×16. S. 195. Opr. karton.

Zebranie Nabożeństwa na Adwent i na insze Święta przypadające Roku Pańskiego 1711 napisane.

Pismo 1 ręki, staranne.

Oprawa: kartonowa, grzbiet skórzany.

⁴ Kazimierz Michał M. Boczkowski organista przy kościele Benedyktynek w Staniątkach w l. 1700—1709, napisał dwa kancjonały partyturowe. Skomponował siedem utworów. Ave sponsa Creatoris, Dziękując święta Opatrzności, Dziś dzień wesoly, Lubo mnie zewsząd, Och drogie perły, Radości wielkie, Sław języku. Prawdopodobnie od niego pochodzą dwie pieśni: Cesarzewno Królowo nieba i Date plausus date. Jest autorem kompozycji wokalnie-instrumentalnych: Concerto Christus resurgens i Prosa Veni Sancte Spiritus. Zdaniem muzykologa ks. W. Świerczka — Boczkowskiego można zaliczyć do lepszych organistów z przełomu XVII i XVIII w.

⁵ Justyna Srebnicka, była kantorką, zmarła 29.X.1744. „Piękny tenor śpiewała i była kantorką niespracowaną” — tak zanbtowały o niej kroniki klasztorne. (Aniów. I s. 37).

24. Łac. pol. 1711. Papier 20×16. S. 360. Opr. sk.

Nabożeństwa na Adwent.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały czerwone.

Oprawa: deska dębowa obciągnięta w skórę.

25. Łac. pol. 1722—1750. Papier. 18,8×14. K. 109. Opr. karton.

Kancjonał napisany przez Barbarę Jaworeczko⁶.

Pismo staranne Barbary Jaworeczko, kilka późniejszych pieśni i śpiewów wpisanych niewprawną ręką.

Oprawa: karton oprawiony w papier koloru niebieskiego, grzbiet skórzany, gładki.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. St. G.

26. Łac. 1724. Papier. 26×20. S. 311. Opr. sk.

Processionale Responsoria Antiphonas aliaq.: in supplicationibus decantari solita complectens. Ad normam S. Romanae Ecclesiae concinuatam Usui Regni Poloniae Provinciis accomodatam Rubricarum notis ab Andrea Dąbrowa Szczepanowio.

Pismo 1 ręki, staranne.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę.

Proweniencja: dawna sygn. bibl. 57.

27. Pol. 1745. Papier. 16×10. S. 566. Opr. sk.

Medytacje i różne nabożeństwa. Summary różnych aktów y nabożeństwa. Akty, modlitwy, koronki, pieśni, medytacje.

Pismo 1 ręki.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę, grzbiet zniszczony.

28. Łac. 1750. Papier. 17×11. S. 200. Opr. karton.

Mszał dla śpiewu zakonnicy napisała Panna Helena Scholastyka Ogrodzka Przeorysza Staniątecka 1750.

Inc.: Sanctus, Sanctus, Sanctus. Expl. Domine exaudi orationem me et clamor meus ad te veniat.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały kolorowe. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton.

29. Łac. pol. 1752. Papier. 18,5×16. S. 231. Opr. sk.

Kancjonał

Registr pieśni.

Pismo kilku rąk: wcześniejsze wykonane bladym atramentem a późniejsze czarnym tuszem.

Oprawa: tektura oblezona w skórę z wyciśniętymi na okładce liniami.

Brak 7 kart.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. Ms. 69 H. ABMK mkf. 341.

30. Łac. pol. 1753. Papier. 20×15. S. 45. Opr. karton.

Muzyka choralna albo chymnow y responsoryi na święta i niedziele według reguły R.P. 1753 dnia 29 listopada.

Inc.: Magnificat anima mea Dominum. Expl. Exurge Domine non praevaleret homo.

Pismo 1 ręki, staranne.

Oprawa: karton.

31. Łac. pol. 1754. Papier. 16×9,5. S. 196. Opr. pergamin.

Kantyczki napisane przez P. Marcjannę Gąsiorowską⁷ Zakonu Reguły św. O. Benedykta w Staniątkach w r. 1754. Jesus, Marya, Joseph vobis commendo cor corpus et animam meam. Cantiones variae in festis natalitis

⁶ Barbara Jaworecka, była przez 20 lat kantorką, zmarła w 1769 r.

⁷ Marcjanna Gąsiorowska, kantorka, zmarła w 1784 r.

Christi Domini de cantandae Anno Dni 1754. Kantyczki zawierają teksty 66 kołęd i pastorałek w języku polskim.

Pismo 1 ręki od str. 1—120, dalsze różnymi rękami.

Oprawa: tektura powleczone na stary pergamin z nutami na 4 liniach czerwonych, grzbiet skórzany.

Proweniencja: 1) Dawna sygn. bibl. Ms. 68 K. ABMK mkf. 340.

2) Na str. 183 „Index Cantionum in hoc libro conscriptus Anno Domini 1754, 10 decembris Marcyanna Gąsiorowska”.

32. Pol. łac. 1758. Papier. 19×16. K. 184. Opr. sk.

Kancjonał z nutami

Pismo mało staranne. W XIX w. pismo P. Marcjanny Pietruszyńskiej⁸, która wpisała kilka pieśni, a niektóre otrzymały podkład muzyczny.

Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: karton obłożony w skórę, na którą nalepiono niezapisany papier nutowy.

Proweniencja: 1) K. 5 M.G.P.R. SOB (Marcyanna Gertruda Pietruszeńska reguły św. Ojca Benedykta). 2) K. 154 Maryanna Pietruszyńska ZRSOB. 3) Dawna sygn. bibl. Ms. 70 L. ABMK mkf. 342.

33. Pol. 1761. Papier. 30×18. S. Opr. karton.

Zbiór wszelakich informacji tak do odmawiania paciery duchownych iako też do ochodzenia obrzędów ceremonialnych do wiedzenia potrzeby za staraniem P. Heleny Ogrodkiej w r. 1761 z francuskiego na polskie tłumaczony.

Pismo 2 rąk, staranne.

Oprawa: karton, grzbiet skórzany.

34. Łac. 1761. Papier. 18×11. Opr. sk.

Mszał krotko ale porządnie y zupełnie przepisany na Chwałę Bożą, ręką własną Panny imieniem Heleny Zako-

nu SO Benedykta Zakonnice Konwentu przepisany roku 1761.

Cz. I. str. 264+nlb. 4. Cz. II. str. 248. Cz. III. str. 190+nlb. 4. Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążone skórą, tłoczenia ślepe, ornamentacja roślinna i linalna.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 19, 20, 21.

35. Łac. 1763. Papier. 17×10. Opr. sk.

Graduał. Na chwałę Bożą... za staraniem Panny Barbary Gaworecki, ręką własną Józefa na ten czas służącego temu Konwentowi napisana Roku 1763.

Cz. I. str. 283. Cz. II. str. 244. Cz. III. str. 214+nlb. 30.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały czerwone.

Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążone w skórę, klamry, ornamentacja linearna.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 22, 23, 24.

36. Łac. 1765. Papier. 22×17. S. 53. Opr. karton.

Intonationes per quemcumq. Presbyterum per diebus festiuis solenibusque favente gubernio Rndmae in Christo Dnae Mariannae Josephae de Zakliczyn Jordanowa Abbatisa Staniątecen. custodiarae Vigilantissimae D. Catharinae Michalczowskiej custodisse Staniątecen. A.D. 1765. Die 1-ma August. descriptae.

Pismo 1 ręki, staranne. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: kartonowa.

37. Łac. 1769. Papier. 54×42. S. 165. Opr. sk.

Antyfonarz. Zebranie antiphon na soboty y niedziele roku całego y na wiele świąt Świętych pańskich oraz niektórych na uroczystości znaczniejsze jutrzni dla wygody Konwentu Staniątec-

⁸ Marcjanna Pietruszyńska, kantorka zmarła w 1874 r.

kiego spisane przez iedną tegoż Zgromadzenia Siostrę w roku P. 1769.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę, tłoczenia ślepe, 2 klamry mosiężne.

Proweniencja: 1) Antyfonarz napisany przez Pannę Helenę Scholastykę Ogrodzką za staraniem Panny Ksieni Marianny Jordanówny.

2) Dawna sygn. bibl. 7.

38. Pol. 1769. Papier. 22×17. S. 70. Opr. karton.

Zebranie różnych nabożeństw na chwałę Bożą y pożytek dusz zbawienia swego pragnących pisane w Roku P. 1769.

Pismo 1 ręki.

Oprawa: karton, grzbiet skórzany.

39. Łac. 1769. Papier. 23×18. S. 34. Opr. karton.

Antyfonarz Panny Barbary Jaworeckiej zakonnicy ś. Ojca Benedykta napisany w R.P. 1769.

Inc.: Placebo Domine in regione vivorum. Expl. O Maria Mater Christi Virgo pia mestorum consolatrix pauperum adjuvaj...

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton.

40. Pol. 1769. Papier. 23×18. S. 58. Opr. sk.

Początki horatu dla PP. Świeckich sposobających się do zakonu. Napisane R.P. 1769, których mają się z wielką pilnością uczyć.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski obciągnięte w ciemną skórę.

41. Pol. 1773. Papier. 19×12. S. 150. Opr. zniszczona.

Nabożeństwa codziennie przez cały Adwent odprawionego z różnych zebra-

nych autorów i napisany w R.P. 1773.

Pismo 1 ręki. Inicjały kolorowe.

Oprawa: zniszczona.

42. Łac. 1785. Papier. 56×36. S. 113. Opr. sk.

Antyfonarz

Rejestr antyfonarza pisanego przez Pannę Katarzynę Pachowską zakonnicę Klasztoru Staniąteckiego, która umarła 22 czerwca 1785. Księga stopniowo uzupełniana przez dokładanie kart. W rękopis wklejone są dwie pergaminowe karty zapisane gotykiem i nutami gregoriańskimi. Rejestr księgi wklejony nie podaje całości, służył raczej czasowo.

Pismo 2 rąk, malowane czerwoną farbą. Inicjały czerwone mniej ozdobne. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę pochodzącą z dawnych opraw brewiarzy, grzbiet z czarnej bydlęcej skóry.

Proweniencja: Na str. 1. Pismo jest ręką Panny Katarzyny Pachowski Zakonnice i Kantorki klasztoru tego Staniąteckiego, która umarła R.P. 1785 dnia 22 czerwca.

43. Łac. XVIII w. Papier. 17×11. S. 178. Opr. sk.

Antiphonarium

Inc.: Regem venturum Dominum venite adoremus. Expl.: Clamor filiorum Israel venit ad me vidi que afflictionem eorum... Regestr dla pędszego znalezienia antyfon.

Pismo 1 ręki, staranne. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę.

44. Łac. XVIII w. Papier. 22×17. S. 13. Opr. karton.

Antiphonarium

Inc.: Domine hispo et mundabor. Expl.: Sicut locutus est ad Patres nostros Abraham...

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: karton ciemny.

45. Łac. XVIII w. Papier. 18×11. S. 225. Opr. sk.

Antiphonarium

Inc.: Sacerdos internum, Christus Dominus secundum ordinem Melchisedech Panem et vinum obtulit. Expl.: Concepti Immaculata est hodie Sancte Marie Virginis. Regestr dla prędszego znalezienia antyfon y jutrzni na różne święta.

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w skórę, 2 klamry mosiężne.

46. Łac. XVIII w. Papier. 21×15. S. 32. Opr. karton.

Antiphonarium

Inc.: Audi benigne conditor. Expl.: Et ipse Jesus erat. Libera me domine.

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton.

47. Łac. XVIII w. Papier. 18×12. S. 56. Opr. karton.

Antiphonarium

Pismo 1 ręki, staranne.

Oprawa: karton ciemny.

48. Łac. XVIII w. Papier. 19×12. S. Opr. karton.

Antyfonarz

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton ciemny.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 49.

49. Łac. XVIII w. Papier. 17×10. S. 60. Opr. karton.

Antyfonarz

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton ciemny.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 50.

50. Łac. XVIII w. Papier. 17×11. S. 239. Opr. sk.

Kancjonał

Inc.: Ecce nomen Domini venit de longinquo et claritas eius replet orbem terrarum. Expl.: Factum est illi testamentum aeternum et semini eius sicut dies caeli.

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w skórę, 2 klamry.

51. Łac. XVIII w. Papier. 18×11. S. 269. Opr. sk.

Kancjonał

Inc.: Zelus Domus tue comedit me et opprobria ex probrantium tibi ceciderunt super me. Expl.: Joannes de Deo manuum suam aperuit inopi et palmas suas... Rejestr spiewania choralnego.

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w skórę, 2 klamry.

Proweniencja: 1) Adela Scholastyka Ogrodzka ZRSOB.

2) Dawna sygn. bibl. 27.

52. Łac. XVIII w. Papier. 17×11. S. 224. Opr. sk.

Kancjonał

Inc.: Salve crux, pretiosa, suscipe discipulum eius, qui pependit... Expl. Gloria Patri et Filio.

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w skórę, 2 klamry.

53. Łac. XVIII w. Papier. 18×11. S. 167. Opr. sk.

Kancjonał

Inc.: Herodes rex apposuit, in apprehenderet, et petrum, que cum apprehendisset... Expl.: Loquebatur Christus.

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w skórze, ślady klamer.

54. Łac. pol. XVIII w. Papier. 24×19. S. 163. Opr. sk.

Kancjonał na różne święta Pańskie

Inc.: Dixit Dominus ad Adam de ligno quod est in medio paradisi, ne co medas in qua, hora, co mederis morte morieris. Expl.: Bene omnia fecit surdos fecit audire et mutos loqui. Registr dla pędszego znalezienia antyfon na różne święta są tu responsoria i himny.

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w skórze brązową, grzbiet nieco zniszczony, ślady po 2 klamrach.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 31.

55. Łac. XVIII w. Papier. 20×17. S. 218. Opr. sk.

Kancjonał

Inc.: Alleluja, Alleluja, Alleluja. Expl. Dabit ei Dominus sedem david patris eius et regnabit in eternum.

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: skórzana.

56. Łac. XVIII w. Papier. 19×22. S. 38. Opr. pergamin.

Kancjonał

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone.

Oprawa: pergaminowa.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 51.

57. Łac. XVIII w. Papier. 19×13. K. 119. Opr. karton.

Kancjonał z nutami napisany dla P. Barbary Jaworeczka. Registr pieśni o Bożym Narodzeniu. Tryumphy Króla niebieskiego. Chrystus się nam narodził. Wesoły nam. Wszyscy dziś śpiewamy. W betleyemskim mieście. Pan Jezus nam się narodził. Przydźe Jezu przydź. Niezmierney dobrośliwości.

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone.

Oprawa: tekturowa, grzbiet skórzany.

Proweniencja: 1) Klasztor Benedyktynek w Staniątkach. 2) Na k. 29 Barbara Jaworeczka (dopisane zmarła 25 sierpnia 1789 r.). 3) Dawna sygn. bibl. Ms. 62. ABMK mfk. 346.

58. Łac. XVIII w. Papier. 21×18. K. 25. Opr. karton.

Kancjonał z nutami

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 5-linii.

Oprawa: karton.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. Ms. 71 M. ABMK mkf. 343.

59. Łac. XVIII w. Papier. 18×12. S. 258. Opr. sk.

Ciemne Jutrzenie

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w skórze, ślady 2 klamer.

60. Łac. XVIII w. Papier. 34×21. S. 44. Opr. karton.

Lamentationes Hieremiae Prophetae

Pismo kilku rąk. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton.

61. Łac. XVIII w. Papier. 20×17. S. 10. Opr. karton.

Lamentationes Hieremiae Prophetae

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton ciemny.

62. Łac. XVIII w. Papier. 16×10. S. 86. Opr. karton.

Lamentationes Hieremiae Prophetae

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton zielony.

Proweniencja: Biblioteka PP. Benedyktynek w Staniątkach.

63. Pol. XVIII w. Papier. 14×10. S. 180. Opr. karton.

Nabożeństwa różne ku czci Najświętszego Sakramentu przepisane ręką M

Wilibrald Kmitowiczówny ZRSOB
Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton ciemny.

64. Łac. XVIII w. Papier. 20×16. S. 40. Opr. karton.

Officium Defunctorum

Inc.: Placebo Domino in regione vivorum. Expl. Gaude et letare.

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton ciemny.

65. Łac. XVIII w. Papier. 20×16. S. 46. Opr. karton.

Officium Defunctorum

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton ciemny:

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 41.

66. Łac. XVIII w. Papier. 17×10. S. 40. Opr. pergamin.

Officium Defunctorum

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: pergaminowa.

Proweniencja: 1) Na okładce wycięte SRDCCAOACR.

2) Dawna sygn. bibl. 48.

67. Łac. XVIII w. Papier. 18×22. S. 45. Opr. sk.

Psalterium

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciągnięte w skórę.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 46.

68. Pol. 1800 r. Papier. 38×24. K. 14. Opr. karton.

Spis ksiąg liturgicznych PP. Benedyktynów w Staniątkach. Index ukazujący gdzie czego, na który dzień lub Święto do śpiewania szukać potrzeba, a to dla większej Boga Chwały. Dzieło

to ukończone ofiarowane Naj. Pannie Apolonii Wizennie Szmidowiczównie Ksieni Zgromadzenia Klasztoru Staniąteckiego 34. Roku P. 1800 dnia 14 grudnia.

Opis ksiąg chórowych: Pierwsza księga nazwana Adwentowa. Mająca jutrznię, antiphony de Feria etc. de tempore. Sprawiona była staraniem i kosztem Panny Doroty Srzeniawskiej 12 ksieni. Była 18 lat ksienią. Umarła 1536, 21 maja.

Druga Księga nazwana Postna. Mówiona de tempore. Duża była i została podzielona na części, Wielkanocna została osobno oprawiona.

Trzecia Księga nazwana Wielka Nocna. Ta też od P. Doroty Srzeniawskiej Xieni sprawiona przez Tomasza organistę w Tyńcu, okazuje się, że brewiarz benedyktyński od wieków miał inne ułożenie.

Czwarta księga na pergaminie z R.P. 1652 7 lipca za staraniem P. Zofii Chronowskiej Xieni 24. Ta księga wraz z wielkanocną jest oprawiona kart 66.

Piąta księga nazwana Graduał czyli Mszał za staraniem Xieni 21 Anny, Cecylii Trzczińskiej, pisała Panna Zofia Borowińska z R.P. 1651, 24 marca.

Szósta księga nazwana Ecce Sacerdos była pisana w różnych czasach prawdopodobnie w 1649 roku za rządów Xieni Katarzyny Agnieszki Świechow-
ski.

Siódma księga niech będzie nazwana Panny Ogrodzkiej w 1769 roku napisana. Księga wielka pergaminowa P. Chronoski Xieni. Psalterze. Antyfonarz.

Pismo 1 ręki, staranne.

Oprawa: karton ciemny, grzbiet skórzany.

Proweniencja: 1) P. Xieni Helena Ogrodzka († 20.II.1799).

2) P. Kantorka Katarzyna Pachowna († 22.VI.1785).

3) Dawna sygn. bibl. 11.

69. Łac. pol. 1809. Papier. 50×35. S. 192. Opr. sk.

Księga chórowa z roku 1809 napisana przez ówczesnego kantora Józefa Cichackiego.

Inc.: Regem cui omnia vivunt, venite adoremus. Expl.: Tu es qui restitu es hereditatem meam mihi.

Pismo 1 ręki, staranne. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obleczone w skórę brązową, ślady okuć mosiężnych.

Proweniencja: 1) Na przedniej okładce M.B.D.X.K.S. 2) Na okładce tylnej napis: Ta Xięga iest napisana przez Józefa Cichackiego kantora. Używana była do 1935 roku, potem dostałyśmy drukowane antyfonarze i graduaily.

70. Łac. pol. 1815 r. Papier. 24×19. S. 42. Opr. sk.

Kancyonał dla wygody Nayprzewielebniejszy w Bogu Imć Panny Xieni Klasztoru Staniąteckiego Zakonu S.O. Benedykta napisany a szczególnie Nayprzewielebniejszy w Bogu Imć Pannie Bogumile Mechtyldzie Duval Xieni tegoż Klasztoru ofiarowany R.P. 1815.

Psalterium Secundum Regulam Sanctissimi P. Benedicti. Registr rzeczy w tym dziełku zamkniętych.

Pismo 1 ręki, staranne. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w skórę, brzeg złożony.

Proweniencja: 1) Na przedniej i tylnej okładce wyciśnięte BMDXKS. 2) Dawna sygn. bibl. 40.

71. Pol. 1829. Papier. 16×10. S. 167. Opr. karton.

Zbiór różnych pieśni. R.P. 1829.

Pismo 1 ręki, staranne,

Oprawa: karton ciemny, grzbiet skórzany.

Proweniencja: Na ostatniej stronie, Domicella Gertruda Domaszewska Z.R. S.O.B.

72. Pol. 1829. Papier. 18×11. S. 320. Opr. karton.

*Zbiór nabożeństw
o Najświętszym Sakramencie*

Pismo 1 ręki.

Oprawa: karton czarny.

Proweniencja: Na przedniej okładce Świdowiczówna ZRSOB. Na tylnej okładce 1829 r.

73. Pol. 1837. Papier. 20×12. S. 262. Opr. karton.

Kancyonał

Zbiór pieśni nabożnych na różne święta przypadających. Napisane i opracione w roku po zawięniu na świat w ciele ludzkim Boga, 1837, dnia 2 kwietnia A.M.D.G.B.V.H.O.S.S.V.

Pismo kilku rąk.

Oprawa: karton brązowy.

74. Łac. 1839. Papier. 46×31. K. 14. Opr. karton.

Antyfonarz z roku 1839

Pismo 1 ręki. Inicjały czerwone. Notacja muzyczna na 4-linii.

Oprawa: karton.

Prowiencja: Dawna sygn. bibl. 10.

75. Pol. 1859. Papier. 22×18. S. 498. Opr. sk.

Zbiór różnych nabożeństw na cały rok Franciszki ZRSOB z r. 1859.

Pismo 1 ręki. Inicjały kolorowe.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w skórę, grzbiet skórzany.

76. Pol. 1861. Papier. 22×14. S. 360. Opr. sk.

Zebrane nabożeństwa na różne uroczystości roku. Staniątki 1861.

Pismo 1 ręki. Inicjały kolorowe.

Oprawa: deski dębowe obciążnięte w czarną skórę.

77. Pol. 1862. Papier. 21×15. S. 250.
Opr. sk.

Pieśni

Pismo 1 ręki, staranne.
Oprawa: deski dębowe obciągnięte w
skórę czarną, tłoczenia ślepe.

78. Pol. 1862. Papier 18×12. S. 409.
Opr. sk.

*Pieśni adwentowe Karoliny Jareckiej
z 1864 roku*

Pismo 1 ręki. Inicjały kolorowe.
Oprawa: deski dębowe obciągnięte w
skórę.

Proweniencja: Dawna sygn. bibl. 96.

79. Łac. XIX w. Papier. 20×17. S. 35.
Opr. karton.

Lamentationes Hieremiae Prophaetae

Pismo 1 ręki. Notacja muzyczna na
5-linii.

Oprawa: karton.

80. Łac. pol. XIX w. Papier. 22×17.
S. 300. Opr. karton.

Pieśni na cały rok

Pismo 1 ręki.

Oprawa: karton ciemny.

81. Pol. XIX w. Papier. 20×12. S. 265.
Opr. karton.

*Śpiewnik. Wybór pieśni o Świętych
pańskich*

Pismo 1 ręki, staranne.

Oprawa: karton ciemny.

Proweniencja: 1) Na przedniej okład-
ce wyciśnięte litery Z.R.S.O.B.

2) Dawna sygn. bibl. 83.

LES MANUSCRITS LITURGIQUES DE LA BIBLIOTHÈQUE
DES SOEURS BÉNÉDICTINES À STANIĄTKI

R é s u m é

La Bibliothèque à Staniątki fut fondée au moyen âge. Depuis le commencement de son existence on y collectionnait des manuscrits et des livres anciens, indispensables à l'accomplissement de la riche liturgie bénédictine. Les manuscrits moyennages ainsi que les plus anciennes collections étaient liées avec l'histoire du couvent.

A présent, la Bibliothèque possède plus de quinze mille volumes, 5.000 livres anciens et environ 500 manuscrits, parmi lesquels 81 sont liturgiques. Les „polonica” du XVI et XVII. siècle sont spécialement précieux et parmi les manuscrits les plus précieux les livres de cantiques et les manuscrits musicaux. La section des manuscrits liturgiques embrasse: les antiphonaires, les bréviaires, les graduelles, les livres de cantiques, les missels, les psautiers et les livres de prières.

Chronologiquement les manuscrits proviennent: 5 du XVI. siècle, 15 du XVII. siècle, 48 du XVIII. siècle, 13 du XIX. siècle. Ils sont écrits sur papier et sur parchemin en latin et en polonais, et sont ornés d'enluminures et d'initiales en couleur égale.

Les reliures des manuscrits sont riches, faites souvent d'une planche de chêne, recouverte de peau de veau, avec des ornements linéaires et végétaux estompés.

Les livres de cantiques sont les plus précieux parmi les manuscrits. Leur provenance respective date de trois siècles, depuis 1586 jusqu'à 1837. Ils contiennent 490 cantiques, conjointement avec les pastorales, les berceuses, les souhaits de Noël, dont 369 sont en polonais et 121 en latin. De plus deux livres de cantiques contiennent aussi 10 chansons laïques et in livre 2 compositions poétiques, destinées à être lues, et non chantées. Parmi les cantiques les plus nombreuses sont les cantiques de Noël polonaises.

Les manuscrits de la Bibliothèque des soeurs Bénédictines constituent une source sérieuse pour les investigations de l'histoire liturgique en Pologne et les contacts avec l'étranger, surtout avec les milieux français, allemands et italiens.